

Số: 25/2025/QĐST-VDS

Hà Tĩnh, ngày 30 tháng 12 năm 2025

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TOÀ ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 1 - HÀ TĨNH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Nguyễn Thị Thắm

Thư ký phiên họp: Bà Trần Thị Diệu Thúy, Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 1 - Hà Tĩnh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 1 – Hà Tĩnh tham gia phiên họp:
Bà Nguyễn Thị Cẩm Nhung - Kiểm sát viên.

Ngày 30 tháng 12 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 1 - Hà Tĩnh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 161/2025/TLST-DS ngày 20 tháng 11 năm 2025 về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 64/2025/QĐST-VDS ngày 18 tháng 12 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu: Bà Bùi Thị X, Sinh năm 1971, số CCCD: 042171011378, do Cục cảnh sát QLHC về TTXH - Bộ C1 cấp ngày 16/8/2021, Địa chỉ thường trú: Thôn B, xã C, tỉnh Hà Tĩnh, có mặt.

- Người bị yêu cầu: Ông Nguyễn Xuân Q, Sinh năm 1975, số CCCD: 042075008433, do Cục cảnh sát QLHC về TTXH - Bộ C1 cấp ngày 20/4/2023, Địa chỉ thường trú: Thôn B, xã C, tỉnh Hà Tĩnh, vắng mặt.

- Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:

+ Chị Nguyễn Thị Hồng T, sinh năm 2005, HKTT: Thôn B, xã C, tỉnh Hà Tĩnh, địa chỉ liên hệ: Số G đường N, khu phố Đ, phường B, TP ., vắng mặt.

+ Chị Nguyễn Thị C, sinh năm 1998, địa chỉ: Số G đường N, khu phố Đ, phường B, TP ., vắng mặt

+ Anh Nguyễn Xuân T1, sinh năm 2007, HKTT : Thôn B, xã C, tỉnh Hà Tĩnh, vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại Đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bản tự khai và tại phiên họp giải quyết việc dân sự bà Bùi Thị X trình bày: Bà Bùi Thị X và ông Nguyễn Xuân Q kết hôn vào năm 2002 và đăng ký tại UBND xã C, huyện C (nay là xã C), tỉnh Hà Tĩnh. Bà X1 và ông Q sinh được 3 người con là Nguyễn Thị C, Nguyễn Thị Hồng T, Nguyễn Xuân T1. Hiện nay, bố mẹ ông Q đều đã chết. Năm 2010, ông Nguyễn Xuân Q thường xuyên đau ốm, bệnh tật kéo dài. Đến thời điểm hiện tại, ông đã mất mọi hành vi và sự kiểm soát. Ông Q thường bỏ nhà đi nhiều ngày không về, ngủ khắp đường, công, chỗ hoang. Gia đình cũng đã đưa ông đi chữa nhiều nơi mà bệnh tình không thuyên giảm mà càng ngày càng nặng thêm. Bản thân ông Q hiện nay không tự sinh hoạt, không kiểm soát được mọi hành vi của mình. Mọi sinh hoạt hàng ngày phải có người hỗ trợ, bản thân ông Q không làm được gì. Do ông Nguyễn Xuân Q không làm chủ, không nhận thức được hành vi của mình nên có những thủ tục hành chính liên quan đến ông Nguyễn Xuân Q gia đình bà X1 không làm được. Do đó, bà X1 làm đơn yêu cầu Tòa án nhân dân khu vực 1 – Hà Tĩnh tuyên bố: Ông Nguyễn Xuân Q, Sinh năm: 1975, số CCCD: 042075008433, do Cục cảnh sát QLHC về trật tự xã hội Bộ C1 cấp ngày 20/4/2023, địa chỉ: Thôn B, xã C, tỉnh Hà Tĩnh, mất năng lực hành vi dân sự và cử bà Bùi Thị X làm người giám hộ cho ông Nguyễn Xuân Q.

Tại Bản tự khai của những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan chị Nguyễn Thị Hồng T, chị Nguyễn Thị C, anh Nguyễn Xuân T1 đều trình bày: Thống nhất với lời trình bày của bà Bùi Thị X, đề nghị Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Xuân Q mất năng lực hành vi dân sự, cử bà Bùi Thị X làm người giám hộ cho ông Q và xin vắng mặt trong quá trình Tòa án giải quyết việc dân sự.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 1 - Hà Tĩnh phát biểu ý kiến: Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 35; Điều 149, Điều 366, Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Các Điều 22; Điều 46; Điều 47; Điều 48; Điều 49; Khoản 1 Điều 53; Điều 57; Điều 58 Bộ luật Dân sự; Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án: Chấp nhận yêu cầu của bà Bùi Thị X về việc tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự. Tuyên bố ông Nguyễn Xuân Q, sinh năm 1975. Địa chỉ: Thôn B, xã C, tỉnh Hà Tĩnh là: “Người mất năng lực hành vi dân sự”. Về giám hộ: Bà Bùi Thị X và ông Nguyễn Xuân Q là vợ chồng, trước khi mất năng lực hành vi dân sự, ông Nguyễn Xuân Q không lựa chọn người giám hộ cho mình, nên bà Bùi Thị X là người giám hộ đương nhiên của ông Nguyễn Xuân Q. Về lệ phí: Bà Bùi Thị X là người yêu cầu phải chịu lệ phí theo quy định.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự, ý kiến của đại diện Viện kiểm sát, Tòa án nhân dân khu vực 1 – Hà Tĩnh nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

[1.1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: Bà Bùi Thị X có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Xuân Q mất năng lực hành vi dân sự, bà X cư trú tại xã C, tỉnh Hà Tĩnh. Căn cứ khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015, sửa đổi bổ sung năm 2025, xác định quan hệ pháp luật là “yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự”. Việc giải quyết việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 1 - Hà Tĩnh.

[1.2] Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Chị Nguyễn Thị Hồng T, chị Nguyễn Thị C, anh Nguyễn Xuân T1 vắng mặt và có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt; ông Nguyễn Xuân Q vắng mặt không có lý do. Xét thấy việc vắng mặt những người này không ảnh hưởng đến kết quả giải quyết việc dân sự. Căn cứ khoản 3 Điều 367 của Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án nhân dân khu vực 1 - Hà Tĩnh tiến hành mở phiên họp giải quyết việc dân sự vắng mặt những người này.

[2] Về yêu cầu của bà Bùi Thị X tuyên bố ông Nguyễn Xuân Q mất năng lực hành vi dân sự: Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần số 58/KLGĐ, ngày 03/12/2025 của Phân viện Pháp y tâm thần Bắc miền T2 kết luận: *“Tại thời điểm giám định (hiện tại), ông Nguyễn Xuân Q bị bệnh: Rối loạn phân liệt cảm xúc loại hưng cảm, theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 (ICD 10), có mã bệnh là: F25.0 (Giai đoạn bệnh cấp tính). Tại thời điểm đã nêu, ông Nguyễn Xuân Q mất khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi”*. Căn cứ khoản 1 Điều 22 của Bộ luật dân sự, việc bà Bùi Thị X yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Xuân Q mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở chấp nhận.

[3] Về người giám hộ: Bà Bùi Thị X là vợ của ông Nguyễn Xuân Q, hiện đang chung sống và chăm sóc cho ông Q; bà X có năng lực hành vi dân sự đầy đủ và đảm bảo các điều kiện khác của người giám hộ quy định tại Điều 49 Bộ luật Dân sự; Trước khi mất năng lực hành vi dân sự, ông Nguyễn Xuân Q không lựa chọn người giám hộ cho mình. Những người con của ông Q đều thống nhất đề nghị cử bà Bùi Thị X làm người giám hộ cho ông Nguyễn Xuân Q. Theo quy định tại khoản 1 Điều 53 Bộ luật dân sự, bà Bùi Thị X là người giám hộ đương nhiên của ông Nguyễn Xuân Q. Bà Xanh có các quyền, nghĩa vụ của người giám hộ quy định tại khoản 1 Điều 57 và khoản 1 Điều 58 của Bộ luật dân sự.

[4] Xét đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 1 - Hà Tĩnh tại phiên họp là có căn cứ, phù hợp quy định pháp luật.

[5] Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Căn cứ vào khoản 2 Điều 146, khoản 1 Điều 149 Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 35; khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí tòa án, bà Bùi Thị X phải nộp lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Điều 22, Điều 46, điểm c khoản 1 Điều 47, Điều 48, Điều 49, khoản 1 Điều 53, khoản 1 Điều 57, khoản 1 Điều 58 Bộ luật dân sự; Khoản 1 Điều 27, Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 361, khoản 3 Điều 367, Điều 370, 371,

Điều 372, Điều, 376, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Khoản 2 Điều 146, khoản 1 Điều 149 Bộ luật Tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 35, khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án:

1. Chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Bùi Thị X. Tuyên bố ông Nguyễn Xuân Q; Sinh năm 1975; số căn cước công dân: 042075008433, do Cục cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội cấp ngày 20/4/2023; Địa chỉ thường trú: Thôn B, xã C, tỉnh Hà Tĩnh mất năng lực hành vi dân sự.

2. Bà Bùi Thị X, Sinh năm 1971, số căn cước công dân: 042171011378, do Cục cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội cấp ngày 16/8/2021; Địa chỉ thường trú: Thôn B, xã C, tỉnh Hà Tĩnh, là người giám hộ đương nhiên của ông Nguyễn Xuân Q. Bà Bùi Thị X có nghĩa vụ và quyền của người giám hộ đối với người được giám hộ mất năng lực hành vi dân sự quy định tại khoản 1 Điều 57, khoản 1 Điều 58 Bộ luật Dân sự.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Bùi Thị X phải nộp 300.000 đồng (Ba trăm nghìn đồng) tiền lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm. Được trừ vào 300.000 đồng tiền tạm ứng lệ phí bà Bùi Thị X đã nộp theo biên lai số 0000637, ngày 20 tháng 11 năm 2025 tại Cục thi hành án dân sự tỉnh Hà Tĩnh.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu giải quyết việc dân sự có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định này hoặc kể từ ngày quyết định này được thông báo, niêm yết. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- Các đương sự;
- TAND tỉnh Hà Tĩnh;
- VKSND tỉnh Hà Tĩnh;
- VKSND khu vực 1 – Hà Tĩnh;
- Phòng THADS khu vực 1 – Hà Tĩnh;
- UBND xã Cẩm Duệ, tỉnh Hà Tĩnh;
- Lưu HS, VT, THCTP.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nguyễn Thị Thắm